

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput LXXXII. Justa & legitima non est societas cum pacto, ut capitale
salvum sit ei qui pecuniam in societatem confert, lucrum verò communiter
dividatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

de societate. Si ergo unus ex sociis pecuniam, alter industriam contulerit, considerandum, an in ordine ad negotiationem & lucrum tanti aestimetur industria, quantum pecunia; & tunc lucrum aequaliter est dividendum. Et idem esse de damno, constat ex definitione societatis: hoc tamen servato discrimine, quod in societate, in qua solius lucri & damni, non fortis sit communio, fors soli pereat conferenti, tamquam domino (sive in principio, sive in medio, sive in fine societatis pereat) ut supra dictum est. In societate verò, in qua fors etiam ipsa, seu dominium illius communicatur, si, eà durante, fors pereat, perit omnibus sociis, pro rata.

872 Nec aliud exigit aequalitas hujus contractus: utpote solum servanda in iis quae communicantur in societate (in quibus commoda & incommoda esse debent communia) non verò in iis quae non communicantur. Dum igitur fors, v. g. pecunia, non communicatur quoad se, sed solum quoad usum & lucrum, aequalitas hujus contractus non postulat ut commune sit illius periculum quoad se, sed solum quoad usum & lucrum.

873 Atque hinc patet, quomodo, salva aequalitate hujus contractus, dum unus pecuniam confert, alter operam, seu industriam (pecuniae dominium non communicato) ille qui pecuniam confert, duplici subjaceat periculo, amittendi (scilicet pecuniam, & amittendi lucrum illius, ubi conferens industriam solum subjacet uni periculo, scilicet lucrum amittendi: semper enim retinet facultatem ad similes industrias, ubi amittens pecuniam non retinet facultatem ad similes usus illius.

CAPUT LXXXII.

Iusta & legitima non est societas cum pacto, ut capitale ab eum sit ei qui pecuniam in societatem confert, lucrum verò communiter dividatur.

874 Ita Concilium Mediolanense I. sub S. Carolo Borromaeo tit. de usuris ubi prohibet, ne in societate, in quam aliter pecuniam confert, alter operam, lucrum distributio constituitur, nisi per quotas partes; nec ultra eas certa pecuniarum summa, vel quid aliud conferenti pecuniam conferatur; neque fiat pactio, ut fors salva sit, fructus verò communiter dividatur. Idem prohibet Concilium Burdigalense anni 1583. tit. de usur. & illicit. contract. Et generalis Ecclesiae Gallicanae Conventus Melodunensis tit. 34. de usuris. Et ratio sumitur tum ex dictis n. 871. quia una ex conditionibus iustae & legitimaе societatis est, ut pecunia collata subjaceat periculo conferentis: tum ex discrimine, quod inter mutuum & societatem intercedit; quia namque mutuans non est dominus pecuniae mutuatae, ex ea lucrum non potest percipere, eò quod

unaquaeque res domino suo pereat aut fructificet; quia verò conferens pecuniam in societatem, pecuniae sic collatae dominus est, ex ea lucrum percipere potest. Ob eandem rationem. Et hoc est quod S. Thomas ait loco citato: *Ille qui commisit pecuniam suam vel mercatori, vel artifici, per modum societatis cujusdam, non transfert dominium pecuniae suae in illum, sed remanet eius, ita quod cum periculo ipsius mercator de ea negotiatur, vel artifex operatur; & ideo sic licite potest partem lucri inde provenientis expectare, tamquam de re sua.* Societas ergo in mutuum usurarium degenerat, dum pecunia in societatem confertur cum pacto, ut si pereat, quamvis abique dolo & culpa associati, vel associatorum, non pereat conferenti, & nihilominus lucrum inde capter.

Dixi, si pecunia pereat absque dolo, & culpa associati, vel associatorum: utpote qui tantam diligentiam communicatis rebus adhibere tenentur, quantum suis adhibere solent, ut Justinianus ait lib. 3. Instit. 26. & ideo respondere debent de dolo suo & culpa.

Neque societas sic iniuri legitime potest, ut damnum commune non sit, sicut commune est lucrum, vel sic ut sociorum unus lucrum percipiat, ultra quotam partem suam: Quia & utrumque istud est contra naturam definitionemque societatis. Unde L. 52. ff. pro socio dicitur, quod sicuti lucrum, ita damnum quoque sociis commune esse oportet, quod non culpa socii contingit. Confer quae dixi n. 868. commune utique pro rata, seu quota parte pecuniae, & operae collatae in societatem. Et ideo Concilium Burdigalense vetat, ne in societate, in qua aliter pecuniam confert, alter operam, lucrum aliter, quam ex aequis partibus dividatur.

CAPUT LXXXIII.

Contractus societatis adiciere non licet duplex aliud pactum; primum, quo sociorum alter sortem in omnem eventum assuret pecuniam conferenti; alterum, quo vendatur ipsi lucrum incertum pro certo. Nec proinde licitus est contractus trium (ut vocant) cum eodem.

877 Rem hic aggredimur celeberrimam, in qua universi fatentur, eum qui pecuniam contulit in societatem, non posse, ex vi contractus societatis, ab alio associato exigere praestandam sortis securitatem: cum ex definitione, & essentia societatis, in qua dominium pecuniae non communicatur, sed usus & fructus duntaxat, damnum quidem & lucrum commune esse debeat, sed collatae pecuniae periculum soli maneat conferenti, tamquam domino. Verum quaestio est, an contractui societatis licite adjici queant duo alii contractus, scilicet venditionis lucri in-